

B.Com. Semester - 6 (CBCS) Examination
March/April-2024 (NEW COURSE)
Accounting-6 (Elective (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ સુરતના પરીન ટ્રેડર્સની બારડોલીમાં એક શાખા છે. મુખ્ય ઓફિસ શાખાને મૂળકિંમત ઉપર 25% નફો ચઢાવીને (૨૦) ભરતિયા કિંમતે માલ મોકલે છે. શાખા રોકડ તેમજ ઉધાર વેચાણ કરે છે, અને મળેલી બધી જ રોકડ તે જ દિવસે બેન્ક ડ્રાફ્ટથી મુખ્ય ઓફિસને મોકલી આપે છે. શાખાના બધા જ ખર્ચા મુખ્ય ઓફિસથી ચૂકવાય છે, પરંતુ પરચૂરણ ચુકવણી કરવા માટેની પેટા રોકડ મુખ્ય ઓફિસ શાખાને મોકલી આપે છે.

મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે તા. 31-3-2024ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું બારડોલી શાખાનું ખાતું નીચે મુજબ તૈયાર કરેલ છે.

બારડોલી શાખાનું ખાતું

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
બા.આ.લા. :		સ્ટોક અનામત ખાતે	
શરૂનો માલ સ્ટોક (ભરતિયા કિંમતે)	62,500	(શરૂઆતના સ્ટોકમા નફાનો તફાવત)	12,500
ફર્નિચર	25,000	બેન્ક ખાતે :	
દેવાદારો	50,000	રોકડ વેચાણ	67,500
પેટા રોકડ	2,500	દેવાદારો પાસેથી મળેલ રોકડ	1,87,500
શાખાને મોકલેલ માલ ખાતે (ભ. કિં.)	2,50,000	ઘાલખાધ પરત	5,000
બેન્ક ખાતે ખર્ચા :		શાખાને મોકલેલ માલ ખાતે	
ભાડું અને વેરા	5,000	(તફાવત)	50,000
પગાર	15,000	શાખાને મોકલેલ માલ ખાતે પરત	
મજૂરી	2,500	(ભ. કિં.)	12,500
પેટા રોકડ	7,500	બા. આ. લઈ ગયા. :	
શાખાને મોકલેલ માલ ખાતે		આખર માલનો સ્ટોક(ભ. કિં.)	75,000
(માલ પરત તફાવત)	2,500	ફર્નિચર	22,500
સ્ટોક અનામત ખાતે		દેવાદારો	1,00,000
(આ. સ્ટોકમાં નફાનો તફાવત)	15,000	પેટા રોકડ	5,000
સામાન્ય ન. નું. ખાતે (નફો)	1,00,000		
	5,37,500		5,37,500

અન્ય હવાલા:

- (1) વર્ષ દરમિયાન શાખાના દેવાદારોએ રૂ. 12,500નો માલ શાખાને પરત કર્યો હતો.
- (2) વર્ષ દરમિયાન શાખાએ રૂ. 2,500 ઘાલખાધ તરીકે માંડી વાળ્યા હતા અને તેના દેવાદારોને રૂ. 1,250 વટાવ આપ્યો હતો.
- (3) વર્ષ દરમિયાન શાખાના દેવાદારો ખાતે રૂ. 3,750 વ્યાજ ઉધારેલ હનું.

ઉપરની વિગતો પરથી મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે તૈયાર કરો.

- (1) શાખાનું પેટા રોકડ ખાતું (3) શાખાનું વેપાર ખાતું
(2) શાખા દેવાદારોનું ખાતું (4) શાખાનું નફા નુકસાન ખાતું

અથવા

પ્રશ્ન.૧ ગણેશ સ્ટોર્સની એક શાખા જૂનાગઢમાં છે જે શાખાને મૂળકિંમતે માલ મોકલે છે. શાખા રોકડ તેમજ ઉધાર (૨૦) વેચાણ કરે છે. શાખાને મળતી રોકડ દરરોજ મુખ્ય ઓફિસને મોકલે છે. શાખાના ખર્ચ મુખ્ય ઓફિસ ચૂકવે છે. નીચેની માહિતી પરથી શાખા ખાતું, શાખાનું વેપાર ખાતું, શાખાનું નફાનુકસાન ખાતું તથા અન્ય જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો.

રૂ.

તા. 1-1-2023 ની બાકીઓ :

સ્ટોક	40,000
દેવાદારો	10,000
ફર્નિચર	1,00,000
પેટા રોકડ	1,000

તા. 31-12-2023 ની બાકીઓ :

સ્ટોક	14,000
પેટા રોકડ	400

વર્ષ દરમિયાનના વ્યવહારો :

શાખાને મોકલેલ માલ	6,40,000
શાખાએ પરત કરેલ માલ	40,000
દેવાદારોએ પરત કરેલ માલ	10,000
દેવાદારો પાસેથી મળેલ રોકડ	1,60,000
ઉધાર વેચાણ	4,00,000
રોકડ વેચાણ	6,80,000
દેવાદારોને આપેલ વટાવ	1,000
માંડી વાળેલ ઘાલખાધ	800

શાખાના ખર્ચા :

ભાડું	8,000
પગાર	24,000
જાહેરાત ખર્ચ	6,000
મોકલેલ પેટા રોકડ	1,400
આગથી નાશ પામેલ માલ	2,400

ફર્નિચરનો ધસારો 20% ગણો.

પ્રશ્ન.૨ જ્યોતિ ઇલેક્ટ્રિક કંપની લિ. નું તા.31-3-2024 ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(૨૦)

ઉધાર બાકી	રૂ.	જમા બાકી	રૂ.
જમીન મકાન	1,12,000	ઇક્વિટી શેરમૂડી	2,40,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	80,000	15%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	80,000
યંત્રો	1,44,000	લેણદારો	16,000
મેઈન્સ	48,000	વીજળીનું વેચાણ	1,44,000

ફર્નિચર	19,200	મીટર ભાડું	16,000
મોટર્સ	24,000	રોકાણો પર વ્યાજ	8,000
10%ના રોકાણો	80,000	કન્ટીજન્સી અનામત	25,600
દેવાદારો	25,600	સમારકામ અનામત	8,000
કાનૂની ખર્ચ	9,600	ઘસારા ફંડ	48,000
સમારકામ ખર્ચ	3,200	10%ના ડિબેન્ચર્સ	96,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	4,800	જામીનગીરી પ્રીમિયમ	38,400
પગાર	6,400	નફાનુકસાન ખાતું (તા. 1-4-'23)	16,000
ભાડું-વેરા	8,000		
વહીવટી ખર્ચો	40,000		
વીજળી ઉત્પાદન અને વિતરણ ખર્ચો	49,600		
હાથ પર માલસામગ્રી	32,000		
હાથ પર રોકડ	33,600		
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ	16,000		
	7,36,000		7,36,000

વધારાની માહિતી:

(1) વર્ષ દરમિયાન મૂડી અને મિલકતોમાં નીચે મુજબ વધારો થયેલ છે.

જમીન મકાન રૂ. 48,000; યંત્રો રૂ. 51,200; મેઈન્સ રૂ. 16,000;
ટ્રાન્સફોર્મર્સ રૂ. 24,000; ઇન્કિવેટી શેરમૂડી રૂ. 48,000 અને પ્રેફરન્સ શેરમૂડી રૂ. 32,000

(2) મિલકતોની શરૂઆતની બાકી પર 10% લેખે ઘસારો ગણો.

(3) દર વર્ષે સમારકામ અનામત ખાતે રૂ. 8,000 તથા કન્ટીજન્સી અનામત ખાતે રૂ. 6,400 લઈ જવામાં આવે છે. 2013ના કંપનીધારાના પરિશિષ્ટ-3 મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ સોનલ ઇલેક્ટ્રિક કંપનીની તા. 31-3-2024ના રોજની બાકીઓ આપવામાં આવી છે.

(૨૦)

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
ઇન્કિવેટી શેરો દરેક રૂ. 100 નો એવા	4,50,000	મીટર દ્વારા વીજળી વેચાણ	1,90,500
6%ના ડિબેન્ચર્સ	1,50,000	કરાર દ્વારા વેચાણ	15,000
મશીનરી	1,87,500	મીટર ભાડું	7,500
જમીન અને મકાનો	3,75,000	ઘસારા ફંડ	75,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	15,000	મરામત અને નવીનીકરણ અનામત	22,500
મીટર્સ	37,500	દેવાદારો	21,000
મેઈન્સ	1,57,500	લેણદારો	45,000
મરામત અને નવીનીકરણનો ખરેખર ખર્ચ	7,500	અન્ય ખર્ચાઓ	37,500
ઉત્પાદન ખર્ચો	21,000	ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ	18,000
વહેંચણી ખર્ચો	13,500	ન. નું. ખાતે જમા બાકી (1-4-'23)	22,500
વહીવટી ખર્ચો	36,000	બેંકમાં સિલક	13,500
સ્ટોર્સનો સ્ટોક	18,000	30મી સપ્ટે. સુધીનું ચૂક. ડિબેન્ચર વ્યાજ	4,500
ફર્નિચર	15,000		

વધારાની માહિતી:

- (1) બધી મિલકતોની શરૂઆતની બાકી પર 5% લેખે ઘસારાની જોગવાઈ કરો.
- (2) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ નીચે મુજબ મૂડી ખર્ચ કર્યા છે.
 મશીનરી રૂ. 22,500; જમીન અને મકાન રૂ. 37,500;
 મીટર્સ રૂ. 7,500 અને મેઈન્સ રૂ. 52,500
- (3) દર વર્ષે મરામત અને નવીનીકરણ અનામત ખાતે રૂ. 16,500 રાખવામાં આવે છે.
- (4) ચાલુ વર્ષે કરવેરા અંગેની જવાબદારીની રૂ. 37,500 ની જોગવાઈ કરો.

2013ના કંપનીધારાના પરીશીષ્ટ-3 અનુસાર વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.3 ગુજરાત કંપની લિમિટેડનું તા. 31મી માર્ચ, 2024ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(૧૫)

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
સત્તાવાર શેર થાપણ	15,00,000		
ભરપાઈ થયેલ શેરમુડી	7,00,000	કાયમી મિલકતો	5,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું	3,00,000	સ્ટોક	2,50,000
5%ના ડિબેન્ચરો	2,70,000	દેવાદારો	2,25,000
લેણદારો	1,30,000	બેંકમાં સિલક	4,25,000
	14,00,000		14,00,000

વાર્ષિક સભામાં નીચે મુજબ નક્કી કરવામાં આવ્યું:

- (1) 10% કરમુક્ત ડિવિડન્ડ રોકડેથી ચૂકવવું. (કરવેરાનો દર 20%)
- (2) દર જૂના ચાર શેરદીઠ, એક શેર બોનસ તરીકે આપવો.
- (3) બોનસ શેરની વહેંચણી પહેલાં દર 4 શેર ધરાવનાર હાલના શેરહોલ્ડરોને રૂ. 10નો 1 હક્કનો શેર રૂ. 12 લેખે ખરીદવાની તક આપવી.
- (4) ડિબેન્ચર 5%ના પ્રીમિયમે પરત કરવા.

જરૂરી આમનોંધ લખો અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.3 ટ્રેકનોંધ લખો.

(૧૫)

- (1) બાય-બેક અંગે સેબીના નિયમનો
- (2) હક્કના શેર અને બોનસ શેર
- (3) શેરનું વિભાજન અને એકત્રીકરણ

પ્રશ્ન.૪ એક વસ્તુ તૈયાર માલ ખાતે લઈ જતાં પહેલાં બે પ્રક્રિયા માંથી થાય છે. માર્ચ, 2024ની નીચેની માહિતી ભાવિન લિમિટેડના ચોપડામાંથી લેવામાં આવી છે.

(૧૫)

વિગત	પ્રક્રિયા:1 (રૂ.)	પ્રક્રિયા:2 (રૂ.)	તૈયાર માલ (રૂ.)
શરૂઆતનો સ્ટોક	2,000	12,000	25,000
કાચો માલસામાન	13,000	20,000	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	10,000	10,500	-
ઉત્પાદનના પરોક્ષ ખર્ચા	10,000	30,000	-
આખર સ્ટોક	5,000	8,000	32,500
શરૂ. ના સ્ટોકમાં સમાયેલ આંતરપ્રક્રિયાનો નફો	-	2,000	10,000
વેચાણ	-	-	2,00,000

- નફો: (1) પ્રક્રિયા-1: પડતર પર 25%
 (2) પ્રક્રિયા-2: ફેરબદલી કિંમત પર 25%
- તૈયાર કરો. (1) પ્રક્રિયાના ખાતાં તથા તૈયાર માલનું ખાતું
 (2) ખરેખર નફો દર્શાવતું પત્રક

અથવા

પ્રશ્ન.૪ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન તૈયાર થયા બાદ તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે લઈ જવામાં આવે છે. તે પહેલાં તે બે (૧૫)
 પ્રક્રિયા માંથી પસાર થાય છે. નીચેની માહિતી માર્ચ, 2024ના માસની છે.

વિગત	પ્રક્રિયા:1 (રૂ.)	પ્રક્રિયા:2 (રૂ.)	તૈયાર માલ (રૂ.)
શરૂઆતનો સ્ટોક	30,000	36,000	90,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	60,000	63,000	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	44,800	45,000	-
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા	42,000	18,000	-
આખર સ્ટોક	14,800	18,000	45,000
શરૂ. ના સ્ટોકમાં સમાયેલ આંતરપ્રક્રિયાનો નફો	-	6,000	33,000
બીજી પ્રક્રિયામાં લઈ જતાં ફેરબદલી કિંમત પર નફાના %	25%	20%	-

પ્રક્રિયાનો સ્ટોક પ્રાથમિક પડતર પ્રમાણે ગણવામાં આવે છે. તૈયાર માલનો સ્ટોક પ્રક્રિયા -2 માંથી જે
 કિંમતે ફેરબદલી થાય છે તે કિંમતે ગણવામાં આવે છે. આ સમય દરમિયાન વેચાણ રૂ. 7,60,000નું હતું.

તૈયાર કરો : (1) પ્રક્રિયાના ખાતાં તથા તૈયારમાલનું ખાતું (2) ખરેખર નફો દર્શાવતું પત્રક

ENGLISH VERSION

Que.1 Parin Traders of Surat has one branch at Bardoli. Head office sells goods to Branch at invoice price (20)
 which is made after adding 25% profit on cost. Branch sells cash and credit sales and sends all the
 cash received to head office by draft. All expenses of the branch are Paid by the head office.
 However for petty expenses, H.O. sends cash to branch.
 In the Books of Head Office, Bardoli Branch Account is prepared for the year ended 31st
 March, 2024 which is as follows.

Bardoli Branch

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Balance b/d :		By Stock Reserve A/c	
Op. Stock (Invoice price)	62,500	(Difference of profit in Opening stock)	12,500
Furniture	25,000	By Bank A/c:	
Debtors	50,000	Cash sales	67,500
Petty Cash	2,500	Cash from debtors	1,87,500
To Goods sent to Branch A/c		Bed debt recovery	5,000
(At Invoice price)	2,50,000	By Goods sent to Branch A/c	
To Bank Account (expenses)		((Diff. of goods sent)	50,000
Rent and rates	5,000	By Goods sent to Branch A/c	
Salaries	15,000	(Goods returned at invoice price)	12,500
Wages	2,500	By Balance c/d:	
Petty Cash	7,500	Closing Stock (Invoice Price)	75,000
To Goods sent to branch A/c		Furniture	22,500
(Diff. of goods-return)	2,500	Debtors	1,00,000
To Stock Reserve A/c		Petty cash	5,000
(Diff. of profit on Cl. Stock)	15,000		
To Gen. P & L A/c (Profit)	1,00,000		
	5,37,500		5,37,500

Additional Information.

- (1) During the year, debtors of the branch has returned the goods worth Rs.12,500 to branch.
- (2) During the year, branch has written off Bad debts of Rs. 2,500 and also allowed discount of Rs. 1,250
- (3) During the year, Branch has debited interest of Rs. 3,750 to its debtor's account.

From the above particulars, prepare in the books of Head office:

(1) Petty Cash A/c of Branch	(3) Branch Trading A/c
(2) Branch Debtors A/c	(4) Branch Profit and Loss A/c

OR

- Que.1 Ganesh Stores has a branch at Junagadh. It sends goods at cost price to branch. Branch sell on credit as well as for cash. Branch deposits cash everyday in H.O. A/c. Branch expenditure are paid by Head Office. (20)

From the following details prepare Branch Account, Branch Trading Account and Profit and Loss account and other necessary accounts.

	Rs.
Balance on 1-1-2023:	
Stock	40,000
Debtors	10,000
Furniture	1,00,000
Petty cash	1,000
Balance on 31-12-2023:	
Stock	14,000
Petty cash	400
Transactions during the year:	
Goods send to branch	6,40,000
Goods returned by branch	40,000
Goods returned by debtors	10,000
Cash received from debtors	1,60,000
Sale on credit	4,00,000
Cash sales	6,80,000
Discount allowed to debtors	1,000
Bad debt written off	800
Branch expenses:	
Rent	8,000
Salary	24,000
Advertising expenses	6,000
Petty cash sent	1,400
Goods destroyed by fire	2,400

Calculate depreciation at 20% on furniture.

- Que.2 The Trial Balance of Jyoti Electric Co. Ltd. As on 31-3-2024 is as under. (20)

Debit balance	Rs.	Credit balance	Rs.
Land and Building	1,12,000	Equity share capital	2,40,000
Transformers	80,000	15% Preference share capital	80,000
Machinery	1,44,000	Creditors	16,000
Mains	48,000	Sale of Electricity	1,44,000
Furniture	19,200	Meter Rent	16,000
Motors	24,000	Interest on Investment	8,000
10% Investments	80,000	Contingency Reserve	25,600
Debtors	25,600	Repairs Reserve	8,000
Legal charges	9,600	Depreciation fund	48,000
Repairing Expenses	3,200	10% Debentures	96,000
Debenture interest	4,800	Securities premium	38,400
Salary	6,400	Profit & Loss A/c (1-4-2023)	16,000
Rent and Rates	8,000		
Administrative expenses	40,000		

Generation and Distribution cost of electricity	49,600		
Stores on hand	32,000		
Cash on hand	33,600		
Interim Dividend	16,000		
	7,36,000		7,36,000

Additional Information.

(1) Additions during the year in capital and assets are as under:

Land and Building Rs.48,000; Machinery Rs.51,200;
Mains Rs.16,000; Transformers Rs. 24,000;
Equity share capital Rs.48,000 and Pref. Share capital Rs.32,000.

(2) Depreciation is to be charged on the opening balance on the assets at 10% p.a.

(3) Rs. 8,000 is transferred to Repairs Reserve and Rs. 6,400 to Contingency Reserve Account every year.

Prepare final accounts of as per Schedule III of Companies Act,2013.

OR

Que.2 The following Balances of Sonal Electric Co. are given as on 31-3-20024:

(20)

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Equity shares of Rs. 100 each	4,50,000	Sale of Electricity by meters	1,90,500
6% Debentures	1,50,000	Sale by Contracts	15,000
Machinery	1,87,500	Meter Rent	7,500
Land and Building	3,75,000	Depreciation fund	75,000
Transformers	15,000	Repairs and Renovates reserve	22,500
Meters	37,500	Debtors	21,000
Mains	1,57,500	Creditors	45,000
Actual Expenses of repairs and renovation	7,500	Other Expenses	37,500
Production Expenses	21,000	Dividend paid	18,000
Distribution expenses	13,500	Profit & Loss A/c(credit) (1-4-2023)	22,500
Administrative Expenses	36,000	Bank Balance	13,500
Stock of Stores	18,000	Interest paid on debentures upto 30 th September,2023	4,500
Furniture	15,000		

Other Information.

(1) Provide for depreciation at 5% on the opening balance of all assets.

(2) Company has made following expenditure during the year:

Machinery Rs. 22,500; Land and Building Rs. 37,500; Meters Rs. 7,500 and Mains Rs. 52,500.

(3) Rs.16,500 is transferred to repairs and renovates reserve account every year.

(4) Provide Rs. 37,500 for liabilities of taxation of the current year.

Prepare Final Accounts as per Schedule – III of the Companies Act,2013.

Que.3 The Balance sheet of Gujarat Co. Ltd. As at 31st March, 2024 was as under.

(15)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share capital: Authorized	<u>15,00,000</u>		
Issued & Paid up	7,00,000	Fixed assets	5,00,000
P & L A/c	3,00,000	Stock	2,50,000
5% Debentures	2,70,000	Debtors	2,25,000
Creditors	1,30,000	Bank-Balance	4,25,000
	14,00,000		14,00,000

Following decisions are taken in the annual general meeting of the Company.

(1) To pay tax free dividend at 10% (Tax rate 20%)

(2) To issue One bonus share for every four old shares held.

(3) Before giving bonus share, present shareholders are offered right to buy 1 Right share of Rs. 10 each at Rs. 12 for each 4 shares held.

(4) Debentures are redeemed at 5% premium.

Give the necessary journal entries and Prepare the Balance sheet.

OR

Que.3 Write short notes. (15)

- (1) Regulations of SEBI regarding buy back.
- (2) Right share and Bonus share.
- (3) Division and Consolidation of shares.

Que.4 A certain product passes through Two processes before it is transferred to finished stock. (15)

The following information is obtained for the month of March,2024 of Bhavin Ltd.

Particulars	Process-1	Process-2	Finished Stock
	Rs.	Rs.	Rs.
Opening stock	2,000	12,000	25,000
Raw Material	13,000	20,000	-
Direct Wages	10,000	10,500	-
Production Overheads	10,000	30,000	-
Closing Stock	5,000	8,000	32,500
Inter-Process Profit for opening Stock	-	2,000	10,000
Sales	-	-	2,00,000

- Profit: (1) Process-1: 25% on cost
(2) Process-2: 25% on transfer price.

- Prepare: (1) Process accounts and Finished Stock Account.
(2) Statement Showing Actual Realised Profit.

OR

Que.4 A certain product passes through three processes before it is transferred to finished stock. (15)

The following information is obtained for the month of March,2024.

Particulars	Process-1	Process-2	Finished Stock
	Rs.	Rs.	Rs.
Opening Stock	30,000	36,000	90,000
Direct Materials	60,000	63,000	-
Direct wages	44,800	45,000	-
Production overheads	42,000	18,000	-
Closing Stock	14,800	18,000	45,000
Inter-Process Profit for opening Stock	-	6,000	33,000
Profit on transfer price to next process	25%	20%	-

Stocks in processes are valued at Prime Cost. finished stock has been valued at the price at which it was received from Process-2. Sales during the period were Rs. 7,60,000.

- Prepare: (1) Process accounts and Finished Stock Account.
(2) Statement Showing Actual Realised Profit.
